

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

1457

Na temelju članka 46. Zakona o obrtu (»Narodne novine«, broj 49/03 – pročišćeni tekst) ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, nakon prethodno pribavljena mišljenja Hrvatske obrtničke komore i uz suglasnost ministra znanosti, obrazovanja i športa, donosi

PRAVILNIK

O NAČINU OSTVARIVANJA PROGRAMA NAUKOVANJA I STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA ZA VEZANE OBRTE TE O PRAVIMA, OBVEZAMA, PRAĆENJU, VREDNOVANJU I OCJENJIVANJU NAUČNIKA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se način ostvarivanja programa naukovanja i stručnog osposobljavanja za vezane obrte te prava, obveze, praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje naučnika.

NAUKOVANJE

Članak 2.

Cilj je naukovanja obrazovanje i osposobljavanje naučnika za kvalificirano obavljanje poslova u pomoćničkom zvanju.

Članak 3.

Naukovanje se sastoji od stručno-teorijskog i praktičnoga dijela.

Naukovanje traje tri odnosno tri i pol godine, ovisno o složenosti zanimanja, što se propisuje nastavnim planom i programom.

Članak 4.

Nastava stručno-teorijskoga dijela naukovanja ostvaruje se u obrtničkim i u drugim srednjim strukovnim školama (u daljnjem tekstu: srednje strukovne škole).

Članak 5.

Srednja strukovna škola može započeti ostvarivanje dijela nastavnoga plana i programa naukovanja koji se izvodi u školi, ako ima:

– prostor i opremu u skladu s nastavnim planom i programom;

- nastavnike i stručne suradnike potrebne za izvođenje nastavnoga plana i programa;
- izvedbeni plan i program teorijskog i praktičnoga dijela naukovanja izrađen na osnovi propisanog okvirnog nastavnoga plana i programa.

Odobrenje za početak izvođenja programa naukovanja iz stavka 1. ovoga članka daje ministar znanosti, obrazovanja i športa sukladno Pravilniku o načinu i postupku za utvrđivanje uvjeta za početak rada srednje škole (»Narodne novine«, br. 50/92 i 53/92) uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra gospodarstva, rada i poduzetništva.

Članak 6.

Nastava stručno-teorijskoga dijela naukovanja organizira se u razrednim odjelima i u obrazovnim grupama.

U razrednom odjelu ostvaruju se zajednički stručni sadržaji jednog ili više zanimanja.

U obrazovnoj grupi ostvaruju se stručni sadržaji specifični za pojedina zanimanja.

Praktični dio naukovanja izvodi se u srednjoj strukovnoj školi u obrtničkoj radionici, u trgovačkom društvu ili kod trgovca pojedinca (u daljnjem tekstu: obrtnik).

Članak 7.

Stručno-teorijski i praktični dio naukovanja sadržajno su i organizacijski povezani.

Nastava se organizira i izvodi prema prethodno utvrđenom izvedbenom nastavnom planu i programu koji izrađuju škola i obrtnik iz članka 47. stavka 3. Zakona o obrtu.

U izvedbenom programu stručno-teorijskoga dijela naukovanja potrebno je istaknuti sadržaje prijeko potrebne za uspješno svladavanje praktičnoga dijela naukovanja.

Godišnji i tjedni broj nastavnih sati teoretske i praktične nastave koja se izvodi u školi utvrđen je nastavnim planom i programom, godišnjim planom i programom rada škole, a mora se uskladiti s radnim vremenom obrtnika, a učenici u istom danu ne mogu imati nastavu i kod obrtnika i u školi.

Članak 8.

Za provedbu praktičnoga dijela naukovanja koji se izvodi kod obrtnika, obrtnik mora:

- udovoljavati uvjetima iz članka 47. Zakona o obrtu;
- imati izvedbeni plan i program praktičnoga dijela naukovanja za svaku godinu naukovanja posebno;
- imati prostor i opremu s kojima se može realizirati najmanje 70% radnih zadataka praktičnoga dijela naukovanja koje se izvode kod obrtnika.

Praktični dio naukovanja mora se organizirati tako da se naučnicima omogući redovno pohađanje nastave iz općeobrazovnog i stručno-teorijskoga dijela nastavnoga plana i programa.

Članak 9.

Ako se kod obrtnika ne može potpuno ostvariti praktični dio naukovanja, za koji obrtnik i naučnik imaju sklopljen ugovor iz članka 51. Zakona o obrtu, razlika programa praktičnoga dijela naukovanja izvodi se kod drugog obrtnika ili iznimno u radionicama srednje strukovne škole.

Obrtnik kod kojeg se ne može potpuno ostvariti praktični dio naukovanja, o tome je dužan obavijestiti Hrvatsku obrtničku komoru.

Obrtnik kod kojeg će se izvoditi razlika praktičnoga dijela naukovanja i obrtnik s kojim je naučnik zaključio ugovor o naukovanju moraju zaključiti ugovor o suradnji.

U zaključivanju ugovora o suradnji između obrtnika iz stavka 3. ovoga članka posreduje Hrvatska obrtnička komora.

O zaključenom ugovoru Hrvatska obrtnička komora izvješćuje školu.

Članak 10.

Ugovor o naukovanju može se raskinuti sporazumno, krivnjom, obrtnika i krivnjom naučnika.

Ako se ugovor o naukovanju raskine sporazumno, podnositelj zahtjeva o sporazumnoj raskidu ugovora mora, u suradnji s Hrvatskom obrtničkom komorom, pronaći drugog obrtnika koji mora imati dozvolu (licencu) iz članka 47. stavka 1. Zakona o obrtu (u daljnjem tekstu: dozvola (licenca)), kojim će zaključiti ugovor o naukovanju.

Ako se ugovor o naukovanju ne može raskinuti sporazumno, odluku na zahtjev zainteresirane strane donosi Hrvatska obrtnička komora.

Ako se ugovor raskine krivnjom obrtnika ili ako obrtnik iz bilo kojih razloga prestane raditi, te ako izgubi dozvolu (licencu), Hrvatska obrtnička komora dužna je naučniku organizirati praktični dio naukovanja kod drugog obrtnika koji mora imati dozvolu (licencu).

Ako se ugovor raskine krivnjom naučnika, roditelj ili staratelj naučnika dužan je pronaći drugog obrtnika koji mora imati dozvolu (licencu), s kojom će zaključiti ugovor o naukovanju.

Članak 11.

Za praćenje ostvarivanja programa praktičnoga dijela naukovanja koji se izvodi kod obrtnika Hrvatska obrtnička komora određuje stručnog suradnika za obrazovanje, a strukovna škola jednog ili više nastavnika struke.

Stručni suradnik i nastavnik iz stavka 1. ovog članka obavljaju sljedeće poslove:

- organiziraju provedbu kontrolnog ispita iz članka 23. ovoga Pravilnika i sudjeluju u njoj;
- pružaju pedagošku i metodičku pomoć majstorima stručnim učiteljima u obrtničkim radionicama;
- sudjeluju u radu povjerenstva za dodjelu dozvola (licenci) za izvođenje praktičnoga dijela naukovanja.

Nastavnik iz stavka 1. ovog članka obavlja sljedeće poslove:

- pomaže obrtniku u izradi izvedbenog plana i programa praktičnoga dijela naukovanja, za svaku godinu posebno;
- organizira i izvodi nastavu iz onog dijela naukovanja za koji je strukovna škola preuzela obvezu temeljem izvedbenoga plana i programa praktičnoga dijela naukovanja.

Članak 12.

Naučnik je dužan uredno pohađati nastavu iz svih dijelova programa.

Ako naučnik ne pohađa nastavu, provodi se postupak u skladu s odredbama Zakona o srednjem školstvu i sa statutom škole.

PRAĆENJE, VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE NAUČNIKA

Članak 13.

Uspjeh naučnika u stručno-teorijskom i praktičnom dijelu nastavnoga plana i programa prati se i ocjenjuje kontinuirano tijekom godine te kontrolnim ispitom, koji se provodi u drugoj polovici druge godine naukovanja.

Uspjeh naučnika iz pojedinih dijelova naukovanja ocjenjuje se ocjenama: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Opći uspjeh naučnika utvrđuje se srednjom ocjenom iz svih dijelova naukovanja ako su sve ocjene pozitivne, i to: ocjenom odličan ako je srednja ocjena najmanje 4,5; ocjenom vrlo dobar ako je srednja ocjena najmanje 3,5; ocjenom dobar ako je srednja ocjena najmanje 2,5 i ocjenom dovoljan ako je srednja ocjena najmanje 2,00.

Ocjene za vladanje naučnika jesu: uzorno, dobro i loše.

Članak 14.

U stručno-teorijskom dijelu naukovanja uspjeh naučnika prati se i ocjenjuje kontinuirano, a osobito se prate i ocjenjuju prijeko potrebni sadržaji utvrđeni izvedbenim programom iz članka 7. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Konačna ocjena pojedinih nastavnih predmeta stručno-teorijskoga dijela naukovanja ne izvodi se kao aritmetička sredina pojedinačno danih ocjena iz nastavnih područja, nego na njezino utvrđivanje utječe opseg i važnost nastavnih sadržaja.

Članak 15.

U praktičnom dijelu naukovanja uspjeh naučnika prati se ocjenjivanjem svake radne zadaće koja se realizira u obrtničkoj radionici ili u srednjoj strukovnoj školi.

Opisi radnih zadaća i ocjene unose se u mapu praktičnoga dijela naukovanja koju je naučnik dužan voditi do završetka naukovanja i priložiti je uz prijavu za polaganje pomoćničkog ispita.

Osnovni podaci o sadržajima naukovanja realiziranim kod obrtnika i u školi te o ocjenama naučnika unose se u pedagošku dokumentaciju škole u skladu s člankom 69. Zakona o srednjem školstvu (»Narodne novine«, br. 69/03 – pročišćeni tekst).

Članak 16.

Naučnik koji je na kraju nastavne godine ocijenjen ocjenom nedovoljan iz najviše dva nastavna predmeta iz sva tri dijela nastavnoga plana i programa (općeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnoga dijela) upućuje se na polaganje popravnog, odnosno izvanrednoga kontrolnog ispita.

Opći uspjeh naučnika kojem je na kraju nastavne godine zaključena ocjena nedovoljan iz tri ili više predmeta, odnosno koji nije položio popravni ili kontrolni ispit u propisanim rokovima, utvrđuje se ocjenom nedovoljan.

Članak 17.

Općeobrazovni dio programa

Općeobrazovni dio programa ocjenjuje se u skladu sa Zakonom o srednjem školstvu.

Članak 18.

Stručno-teorijski dio programa

Naučnik prvog, drugog ili trećeg razreda koji je na kraju nastavne godine iz nastavnih predmeta stručno-teorijskoga dijela programa, a u skladu s člankom 16. ovog pravilnika, ocijenjen ocjenom nedovoljan upućuje se na popravni ispit u ljetnom roku.

Ako naučnik ne položi popravni ispit u ljetnom roku, upućuje se na polaganje izvanrednoga kontrolnog ispita koji će se održati do kraja školske godine.

Naučnik prvog i drugog razreda koji u tom roku ne položi izvanredni kontrolni ispit ponavlja razred. Naučnik prvog i drugog razreda isti razred može ponavljati samo jedanput.

Naučniku trećeg razreda koji do kraja školske godine ne položi ispite u zadanim rokovima naukovanje se produžava najviše do godine dana, u kojem razdoblju ima sva prava i obveze redovnog učenika.

Ako naučnik do kraja godine za koju mu je produženo naukovanje ne položi izvanredni kontrolni ispit, ne može pristupiti polaganju pomoćničkog ispita i gubi status naučnika.

Članak 19.

Praktični dio programa

Naučnik prvog, drugog ili trećeg razreda koji je na kraju nastavne godine iz praktičnoga dijela naukovanja, a u skladu s člankom 16. ovog pravilnika, ocijenjen ocjenom negativan upućuje se na polaganje izvanrednoga kontrolnog ispita na kraju školske godine.

Naučniku prvog razreda koji ne položi izvanredni kontrolni ispit škola i obrtnik dužni su preporučiti promjenu zanimanja.

Naučnik prvog i drugog razreda koji ne položi izvanredni kontrolni ispit ponavlja razred. Isti razred može se ponavljati samo jedanput.

Naučniku trećeg razreda koji ne položi izvanredni kontrolni ispit praktični dio naukovanja produžuje se najviše do godine dana, u kojem razdoblju ima sva prava i obveze redovnog naučnika.

Članak 20.

Produžetak naukovanja

Ako se utvrdi da je naučnik tijekom produžetka naukovanja pojačanim zalaganjem uspio savladati radne operacije na složenijim vježbama i usvojiti potrebna znanja i vještine radi kojih je naukovanje produženo, daljnje produženje naukovanja može se ukinuti ili skratiti. Odluku o tome donosi Komisija iz članka 22. ovoga Pravilnika, na prijedlog jednog od člana Komisije, naučnika ili nastavnika škole odnosno majstora iz obrta.

Ako se izvanrednim kontrolnim ispitom utvrdi da naučnik tijekom produžetka naukovanja nije uspio svladati prijeko potrebne nastavne sadržaje naukovanja, naukovanje se produžuje do isteka roka iz članka 18. stavka 4, odnosno članka 19. stavka 4. ovoga Pravilnika.

Naučnik koji u roku od godine dana nije položio izvanredni kontrolni ispit ne može pristupiti polaganju pomoćničkog ispita i gubi status naučnika.

Članak 21.

Izvanredni kontrolni ispit

Izvanredni kontrolni ispit obuhvaća praktičnu zadaću i stručno-teorijske sadržaje važne za uspješno izvođenje dijela programa u kojem je naučnik ocijenjen ocjenom nedovoljan.

Sadržaj izvanrednoga kontrolnog ispita utvrđuje Komisija iz članka 22. ovoga Pravilnika, a na temelju propisanog nastavnoga plana i programa.

Članak 22.

Izvanredni kontrolni ispit provodi Komisija za provođenje izvanrednoga kontrolnog ispita. Komisija se sastoji od: nastavnika stručne teorije iz škole, nastavnika praktičnoga dijela naukovanja iz škole i majstora iz obrta u kojem se izvodi praktični dio naukovanja.

Članak 23.

Kontrolni ispit

Kontrolni ispit iz stručno-teorijskih i praktičnih znanja i vještina priprema je naučnika za polaganje pomoćničkog ispita.

Kontrolni ispit provodi se u drugoj polovici druge godine naukovanja.

Sadržaj kontrolnog ispita utvrđuje škola na temelju propisanog nastavnog plana i programa, ako sadržaji ispita nisu standardizirani u katalozima znanja koje propisuje Hrvatska obrtnička komora.

Kontrolni ispit organizira škola uz pomoć Hrvatske obrtničke komore.

Svrha kontrolnog ispita jest utvrditi ostvaruju li se ciljevi i zadaće naukovanja.

Članak 24.

Kontrolni ispit provodi Komisija za provođenje kontrolnog ispita. Komisija se sastoji od tri člana i njihovih zamjenika. Članovi su Komisije: nastavnik stručne teorije iz škole, nastavnik praktičnoga dijela naukovanja iz škole i majstor – obrtnik odgovarajućeg zanimanja.

Članove Komisije i njihove zamjenike iz stavka 1. ovog članka imenuje Hrvatska obrtnička komora na prijedlog strukovne škole i područne obrtničke komore. Tijekom kontrolnog ispita vodi se zapisnik koji se ulaže u mapu praktične nastave.

Članak 25.

Ako se kontrolnim ispitom utvrdi da se ciljevi i zadaće naukovanja ne ostvaruju, Komisija iz stavka 1. članka 24. ovog Pravilnika utvrđuje uzroke njihova neostvarivanja i načine i rok - njihovih otklanjanja, o čemu je dužna obavijestiti Hrvatsku obrtničku komoru.

Ako se uzroci u zadanom roku ne uklone, Hrvatska obrtnička komora može pokrenuti postupak za oduzimanje dozvole (licence) obrtniku za ostvarivanje praktičnoga dijela naukovanja odnosno dati preporuku školi za preispitivanje provođenja stručno-teorijskoga dijela programa naukovanja.

Članak 26.

Nakon završetka naukovanja naučnik polaže pomoćnički ispit. Ispit se polaže neovisno o općeobrazovnom dijelu programa iz treće godine školovanja za zadano zanimanje.

Nakon uspješno položenoga pomoćničkoga ispita Hrvatska obrtnička komora izdaje naučniku svjedodžbu o pomoćničkom zvanju u određenom zanimanju, čime se stječe kvalifikacija za tržište rada.

Članak 27.

Nakon uspješno položenoga pomoćničkoga ispita učenik može polagati završni ispit, sukladno propisima koji uređuju završne ispite.

Nakon uspješno položenoga završnog ispita učenik (naučnik) stječe srednju stručnu spremu i škola mu izdaje svjedodžbu o završnom ispitu.

UPISI

Članak 28.

Pravo na upis u programe iz članka 44. Zakona o obrtu imaju kandidati koji ispunjavaju uvjete iz članka 50. istog Zakona i članka 54. Zakona o srednjem školstvu, i koji su s obrtnikom zaključili ugovor o naukovanju.

Iznimno od stavka 1. ovog članka pravo na upis iz članka 44. Zakona o obrtu imaju i učenici koji nisu sklopili ugovor o naukovanju s obrtnikom zbog nedostatka licenciranih naučničkih mjesta. Za te je učenike srednja strukovna škola, uz suglasnost Hrvatske obrtničke komore, dužna osigurati radna mjesta za praktični dio naukovanja u trgovačkim društvima koja posluju na obrtnički način ili u radionicama škole.

Broj naučničkih mjesta po zanimanju u licenciranim obrtima za svaku školsku godinu utvrđuje Hrvatska obrtnička komora.

Odluku o upisu u školu donosi ministar znanosti, obrazovanja i športa na prijedlog Hrvatske obrtničke komore i uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, a prema utvrđenim materijalnim uvjetima i kapacitetima srednjih škola.

Članak 29.

Elemente i kriterije za izbor kandidata za upis propisuje ministar znanosti, obrazovanja i športa uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske obrtničke komore.

NAUKOVANJE ODRASLIH

Članak 30.

Naukovanje odraslih izvodi se prema programu iz članka 44. Zakona o obrtu i obuhvaća stjecanje:

1. kvalifikacije za tržište rada;
2. prekvalifikaciju.

Članak 31.

Trajanje naukovanja ovisi o prethodno završenom obrazovanju i na drugi način stečenim znanjima i vještinama.

Trajanje i sadržaj iz nastavnog programa naukovanja određuju ustanove koje imaju odobrenje za rad u odgovarajućim programima za obrazovanje odraslih.

Članak 32.

Pravo na naukovanje imaju osobe s najmanje završenom osnovnom školom.

Pravo na upis imaju osobe koje imaju zasnovan radni odnos u obrtu, ili sklopljen ugovor o naukovanju, odnosno drugi ugovor kojim se regulira praktični dio naukovanja.

Članak 33.

Pravo na prekvalifikaciju s polaganjem pomoćničkog ispita imaju osobe koje udovoljavaju odredbi stavka 2. članka 53. Zakona o obrtu.

U spornim slučajevima o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovog članka odlučuje Hrvatska obrtnička komora.

Pripreme za polaganje pomoćničkog ispita mogu provoditi škole i ustanove za obrazovanje odraslih.

Članak 34.

Pravo na prekvalifikaciju u zanimanje u drugom strukovnom području imaju sve osobe s neodgovarajućim pomoćničkim zvanjem ili s neodgovarajućom srednjom stručnom spremom.

Odredbe članka 31. ovoga Pravilnika odnose se i na prekvalifikaciju iz stavka 1. ovoga članka.

NAUKOVANJE OSOBA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Članak 35.

Naukovanje osoba s teškoćama u razvoju organizira se uz primjenu individualiziranih postupaka u školi ili u posebnim ustanovama.

Praktični dio naukovanja može se, prema uvjetima propisanim ovim Pravilnikom, obavljati i kod obrtnika.

Članak 36.

Naukovanje osoba s teškoćama u razvoju ostvaruje se prema ovom pravilniku, a naukovanje se može produžiti za još dvije godine.

Na osobe iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i odredbe propisane Pravilnikom o srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama i većim teškoćama u razvoju (»Narodne novine«, broj 86/93).

STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE

Članak 37.

Stručno osposobljavanje za stjecanje praktičnih znanja i vještina može se obavljati kod obrtnika koji obavlja vezani obrt za koji se traži stručna osposobljenost, ili u školi koja posjeduje odgovarajuće opremljenu radionicu.

Stručno osposobljavanje za stjecanje sadržaja potrebnih za samostalno vođenje obrta može se organizirati u školi ili u drugoj obrazovnoj ustanovi ili kod druge odgovarajuće pravne ili fizičke osobe.

Članak 38.

Sadržaj stručnog osposobljavanja za pojedine vezane obrte, za koje se traži stručna osposobljenost, utvrđuje se na temelju programa ispita o stručnoj osposobljenosti, koji donosi ministar gospodarstva, rada i poduzetništva.

PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Članak 39.

Srednja strukovna škola, obrtnik i Hrvatska obrtnička komora vode obrazovnu i pedagošku dokumentaciju i evidenciju o naučnicima.

Oblik i sadržaj pedagoške dokumentacije i evidencije koja se vodi u školi propisuje ministar znanosti, obrazovanja i športa.

Oblik i sadržaj pedagoške dokumentacije i evidencije koja se vodi u Hrvatskoj obrtničkoj komori propisuje Hrvatska obrtnička komora.

Oblik i sadržaj pedagoške dokumentacije i evidencije koja se vodi vezano uz ispite u nadležnosti Hrvatske obrtničke komore i praktični dio naukovanja donosi Hrvatska obrtnička komora.

NADZOR

Članak 40.

Nadzor nad izdavanjem dozvola (licenci) obrtnicima za izvođenje praktičnoga dijela naukovanja i nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja praktičnoga dijela naukovanja koje se izvodi kod obrtnika provodi Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja stručno-teorijskoga dijela naukovanja i praktičnog dijela naukovanja, koji se izvodi u školi, provodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Stručno-pedagoški nadzor nad stručno-teoretskim dijelom naukovanja provodi se u skladu sa Zakonom o stručno-pedagoškom nadzoru (»Narodne novine«, br. 73/97), a stručni nadzor nad praktičnim dijelom naukovanja koji se izvodi kod obrtnika provodi Hrvatska obrtnička komora.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Odredbе ovoga Pravilnika odnose se na način ostvarivanja programa naukovanja te na prava, obveze, praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje naučnika za vezane obrte svih učenika koji se školuju po programima za vezane obrte, osim onih učenika koji su se u školskoj godini 2003./04. upisali u drugi i treći razred ovih programa.

Na učenike koji su se u školskoj godini 2003./04. upisali u drugi i treći razred u programe za vezane obrte primjenjuje se Pravilnik o načinu ostvarivanja programa naukovanja i stručnog osposobljavanja za vezane obrte, te u pravima, obvezama, praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju naučnika («Narodne novine», br. 29/02).

Članak 42.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana nakon objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 133-02/04-02/02

Urbroj: 526-12-04-8

Zagreb, 18. svibnja 2004.

Ministar
Branko Vukelić, v. r.